

GIÁ BÁN	
DÔNG-PHÁP	NGOẠI-QUỐC
Một năm - 5\$00	6\$00
Sáu tháng 2.80	3.50
Ba tháng 1.50	2.00

Mua báo phải trả tiền trước.
Thư và mautat gửi cho
M. TRẦN-DINH-PHIÊN - AI
đang quảng-cáo, việc riêng
xin thương nghị trước.

TIẾNG-DÂN

Chánh-nhiệm kiêm Chủ-bút
HUYỀN-THỨC-KHÁNG

Chánh-nhiệm kiêm Chủ-bút
HUYỀN-THỨC-KHÁNG

LA VOIX DU PEUPLE

Chánh-nhiệm kiêm Chủ-bút
HUYỀN-THỨC-KHÁNG

BÁO-QUÂN
Đường-Dông-Ba-Huê

Giấy-thếp nội số 62
Giấy-thếp TIẾNG-DÂN - Huế

Văn minh cũng
như con dao bén:
biết dùng nó thì nên
việc, không biết dùng
thì có hại.

CÙNG LÀ ÂU-HÓA

sao người Nhật bản thu được đều
lợi mà tránh được cái hại?

(Tình-thần nghiên-cứu học-thuật của người Nhật)

Từ văn-minh Âu-Tây, tràn sang phương-dông, các nước bên Á đông này đều chịu ảnh hưởng chung của ngọn triều Âu-hóa chi phối, dục minh tinh giáng, mở mắt trông ra, chợt thấy nào học-thuật, chế độ, gì gì của người Tây đều là hơn của mình. Vì cái cơ sở so nhau thấy kém 和形見識, không lẽ ngồi yên chịu lý, nên rần rục mà bắt chước theo. Cái nhiệt tâm về lối Âu-hóa, như một cơn mốt phong cho giống như người Tây, nước nào cũng có cái phong trào ấy, không riêng gì một nước Nhật-bản. Song xét trong thực tế, hoặc say mê về đường vật chất, nhăm mắt theo mốt, mà không biết lựa chọn; hoặc chỉ rập theo khuôn mẫu ngoài vỏ mà bỏ mất cái ruột; thậm chí phần nhiều cái gì cũng cho Âu-tây là tuyệt đối mà vùi cổ cái hay cái tốt sẵn có của mình; nói tóm lại: cái ích Âu-hóa chưa thấy chút gì mà cái hại Âu-hóa đã làm cho sụp đổ giường thờ kia mà không tự biết; đó thật là một điều đáng tiếc và đáng buồn! Duy có người Nhật-bản cũng theo lối Âu-hóa ấy, song thu được đều lợi mà không có đều hại. Nguyên nhân vì sao? tưởng cũng nên tìm xét cho ra chỗ khôn ngoan của họ để làm gương cho người mình trông theo.

Một số đông người khảo sát về cuộc duy tân người Nhật, đều nhận rằng vua Minh-trị là một người anh-minh quyết đoán, cái cách một mực hướng dẫn mà không chút dự dự; và trong đám duy tân khẳng khái, có lắm tay nhân-tài xuất chúng, làm nên công-nghiệp phi thường... Nói thế cũng phải, song chỉ thấy bề ngoài mà chưa thấy bề trong. Xem như Trung-hoa Triều-Tiên trong khoảng «Nhiệt-tâm Âu-hóa» kia, nhân tài họ có kém gì người Nhật lúc đầu tiên khởi sự cải cách đâu. Vậy thì cái lối Âu-hóa của người Nhật có một cái khôn ngoan đặc biệt, đến ngày nay còn có công biếu rõ ràng, chỉ vì ít người xét tới nên không trông thấy đó thôi.

Mới rồi một tờ báo Tàu có trích thuật mấy lời của Công-học-Bác-sĩ Mã-vô-tiên-sinh trong bài diễn giảng ở trường Đại-học, đầu đề là: «*Tinh thần người Nhật-bản đối với học-thuật nghiên-cứu*». Bác-sĩ du-lich mới về, khảo sát một cách tinh thần, nên phát kiến

được chỗ khôn ngoan kín nhiệm của người Nhật. Câu nói nghe như thông thường mà kỹ thực lâu nay ai cũng sợ ý mà không để mắt đến. Bác-sĩ nói rằng: «*Người Nhật dùng phương pháp pháp-tử-tân về việc chế-lạo sinh sản, mà dùng phương pháp pháp-tử-cựu về cách tiêu-phí*» (sinh lợi nhiều mà tiêu phí ít). «*Người Trung-hoa về đường sinh-sản, dùng phương pháp bồi-thể-kỹ mười sáu kia, mà lối tiêu-phí thì dùng phương pháp pháp-thể-kỹ hai mươi này*». «*Hảo sao nước không nghèo mà giàu không khổ? Cái đường độc nhưt cần mở ra là về việc học-thuật nghiên cứu. Nhà nước nên hoạch trưong và tường-lệ, một cách hoàn bị, đồng thời trông cho học-sinh vì sao mà cần có văn bằng, thì ai cũng trả lời: «*Vì để kiếm cơm và hỏi vợ!*» (nước ta có thể không?) Học sinh Nhật-bản thì không thế, «*học tốt nghiệp ở trường Đại học rồi, phần nhiều còn lưu lại trường mà kể tục nghiên cứu*». «*Tinh thần thực học của họ là thế đó, bảo sao nước họ không cường thịnh*».*

Mấy lời Mã-bác-sĩ nói trên, phát kiến chỗ hay về đường Âu-hóa của người Nhật mà kéo lại cái tệ tục «*Giáo-dục thương-nghiệp-hóa* 教育商業化» của người Trung-hoa, thật là lời nói nên thuộc chữa bệnh cho học-giới ngày nay.

Tờ báo ấy thuật câu nói Mã-bác-sĩ, lại dẫn thêm một chuyện: «*Học sinh Tàu lấy Âu phục giày da làm sang, học-sinh Nhật thì trong sạch sự sạch về chất phát. Trước có một cậu học sinh Tàu lưu học tại trường Đông-kinh, một ngày cậu ta bôi dầu thơm cả mình, bước vào phòng thực-nghiệm, bị học sinh Nhật đuổi ra mà bảo rằng: «*Chú là một tên dơ bẩn, không có tánh chất nghiên-cứu học-thuật*». Chuyện ấy người ta truyền là trò cười. Vì học-sinh Nhật nghiên-cứu học-thuật thì một mực chăm chỉ, lắm khi quên ăn quên ngủ kia. Thật đáng làm khuôn mẫu cho học-sinh ta vậy*».

Xem bài thuật trên mà rõ được cái khôn ngoan đặc biệt của người Nhật-bản rồi lại có hai điều:

HỘI ĐỒNG ĐỀ HÌNH

ở KIẾN-AN

Như đã có đăng ở số báo vừa rồi, Hội đồng Đề hình đã họp tại Kiến-an bữa 27 Janvier.

Sau khi đọc bản cáo trạng thì bắt đầu hỏi các bị cáo nhau. Phần nhiều bị cáo nhân đều nhận mình là có chun ở Việt-Nam-Quốc-Dân-Đảng, hoặc Cộng sản đảng, hoặc Học sinh hội... và nhiều người có bày tỏ ý gì mà vào các hội ấy.

Sau khi nghe các bị cáo nhân thì đến phiên các thầy kiện cải theo lệ. Qua trưa ngày 29 Janvier thì Hội đồng nghỉ đề nghị An.

Tuyên án:

4 người khổ sai chung thân
18 người phát lưu chung thân
1 người 20 năm khổ sai
1 người 10 năm khổ sai
10 người 5 năm tù
4 người 3 năm tù
1 người 2 năm tù
1 người 5 năm tù án treo
2 người 10 năm cấm cố
9 người 5 năm cấm cố
1 người 5 năm giam ở nhà trường giới
17 người được tha
66 người được miễn nghị.

TÌNH HÌNH-TÌNH QUẢNG-NGÃI

Trong đêm 29 qua ngày 30 Janvier toàn tỉnh khổ nạn do một viên đối tây chỉ huy đi tuần ở vùng phủ Hình sơn gặp một toán binh lính cộng sản đông có mấy trăm người, từ huyện Sơn-tĩnh kéo lại. Sau khi bảo giải tani eo lệ, bên biểu lính không nghe lệnh bèn bắn: 8 người chết, 2 người bị thương; 4 người biểu lính bị bắt. Nội trong buổi mai ngày 30/1/31 đã có một ha đồn lính về đường tại huyện Sơn-tĩnh và Mậu đức để liên việc tuần-tiêu và trừ sự hôi hiếp.

Chuyện vật trong Khoa học Loài người sống lâu BAO NHIÊU TUỔI?

Những người đề xướng cái thuyết không mặt áo quần (nudisme) đã có động riel ở o thuyết của họ được thông hành. Gần đây về vụ truyền bá cái thuyết ấy họ có đăng ý kiến của các nhà Y-học chứng minh rằng: các sinh vật trên vũ trụ đều sống được năm lần cái thời gian từ lúc nhỏ cho đến khi hết sức lớn (periode de croissance). Chỉ có loài người là sống ít hơn cái hạng ấy là vì người có bản áo quần. Về phần người từ khi mới đẻ đến lúc hết sức lớn là phải 25 năm. Vậy đáng lẽ loài người sống đến 25x5=125 tuổi mới phải. Vậy thì muốn sống đến 125 tuổi thì đứng nên mặc áo quần.

1 là sinh lợi dùng theo cách mới xáo của người Tây, mà tiêu phí thì giữ nền nếp cũn kiem bên Á-dông ta; 2 là Tây-học cốt nghiên-cứu cho đến chỗ thực dụng, không chỉ học ngoài vỏ, để lấy văn bằng mà lóc người.

Âu-hóa ở nước ta trên nửa thế-kỷ nay, đã có ai có cái tánh chất như người Nhật kia không? Các nhà Tây-học thử nằm đêm gác tay lên trán mà tự hỏi lấy mình!

Kim-Sinh

Nhứt nghệ tinh nhứt thần vinh

Thế giới càng ngày càng vắn minh, những sự nhu cầu của loài người càng trở nên phức tạp. Lúc ban sơ ăn tươi, uống sống, mà cũng sống lâu mạnh mẽ; mà đến sau, từ khi phát minh ra lửa, biết đun nướng, đun vật mà ăn chín, thì lại cho là chưa đủ, mà còn sinh sự những chiến, những xáo, mới lấy làm thích khẩu. Chuyện ăn là thế, mà chuyện chi cũng thế. Căn ăn sung chưa đủ, lại cần mặc sướng; cần mặc sướng chưa đủ, lại cần ở nhà lầu; rồi lại cần cho được người ta kính trọng, cần cần đầu với kẻ khác, cần làm chức này chức nọ, cần có địa vị nọ, quyền trước kia; rồi cũng chưa đủ; lại cần phải hùng hách, phải trở nên tham ở phải làm làm điều khổ sở cho người ta nữa. Đó là chỉ đi về một đường, cái đường những người làm việc không ở không. Con đi về đường những người không làm việc, ở nhà thì lại có cái đều khác: thông thả ra đã có ăn có mặc lại sẵn bạc sẵn tiền, thì lại cần giải trí, cần phải lần la đến xóm Binh-khang, cần phải đi lại các nhà ga bạc, cần phải chơi bồi phóng đánh; rồi rồi cực trong tài đến lúc kiệt tiền, lại cần phải đem khuya thanh vắng vào cái «*mái ha*» đến «*đào ngọc*» nhờ người ta chơi!

Vì các mối nhu cầu nó theo cái thủ «*phong lưu*» của người ta mà cứ tăng lên mãi mãi nên trong trường làm ăn lại sinh ra làm nghề mới lạ: nghề... làm quan nghề đi buôn thì đã đành, mà lại có nghề s' khanh, nghề đạo chích, nghề xóc đĩa nghề bong vung; lại có nghề đặt chuyến làm hại cho người ta mà để kiếm máy-day kim-khánh nữa.

Mà nghề gì cũng là nghề, hề làm cho tinh nghệ thì được sung sướng tâm thần, vợ no con ấm. Thì dù như Lạc-nhân mà chuyên một nghề ăn trộm cho giỏi, đứng khi nào để cho người ta bắt được, thì đầu ai cũng biết tiếng, đầu trong lòng ai cũng bắt phục chế ghê, nhưng đó pháp luật làm chỉ được Lạc-nhân! đó ai dám có gan chỉ trích Lạc-nhân! ăn trộm đầu không biết mà xóc đĩa Lạc-nhân lại kiện bồi thường danh giá cho mà dư d! Đó là Lạc-nhân cứ một cái ví dụ, và nó theo cái h-egia-định» để chứng câu ngạn ngữ: «*Nhứt nghệ tinh nhứt thần vinh*», chứ Lạc-nhân này chỉ giữ một nghề viết «*chuyện hay*» là đủ rồi.

Nay nói một cái nghề khác cao thượng hơn là cái nghề «*mỹ thuật*». Một đời ông Carlo Lilen là một nhà diễn tuồng hát (tragedien) trứ danh từ bên Thái-lạng (Bỉ lợi thì) kia qua đến Á-Đông để truyền bá tư tưởng về mỹ thuật. Ở Trung-kỳ khắp cả các nơi ông có ghé đến đọc một vài bài văn chương cho công chúng nghe. Sự sắp đặt có nghệ trên la và đến đầu tại các buổi diễn, tiền bỏ của cũng khá. Như thế không phải «*nhứt nghệ tinh nhứt thần vinh*» ư?

Tuy nhiên, ông Lilen tuy hay giỏi bậc nào mặc dầu, nhưng những buổi ông diễn cho mình coi đó là chỉ đọc mấy bài văn chương qua loa thôi, chứ không phải diễn cả tuồng hát. Thì hỡi hỡi ông cũng

Hình-luật nước Pháp

(Tiếp theo)

NÓI VỀ CÁC CÁCH TRỪNG PHẠT

Nói về việc trừng phạt, có ba thứ tội: tội chánh (peines principales), tội phụ (peines accessoires) và tội thêm (peines complémentaires).

Tội chánh là thứ tội Tòa-án đã kết và đã kê trong án. Tội phụ là thứ tội như định phải đi theo tội chánh, pháp luật đã định trước, tuy trong án không kê nhưng người tội cũng phải chịu. Tội thêm là thứ tội khi đi theo tội chánh, khi không, nếu Tòa-án muốn buộc thì phải kê thêm trong án. Thí dụ một người bị xử tội khổ-sai chu g-thân. Bị khổ sai chung-thân thì còn bị tội «*xóa di thư cũ*» (nullité du testament antérieur). Đôi khi lại phải thêm tội « *tịch-sản*» (confiscation générale).

Như thế thì «*khổ-sai chung-thân*» là tội chánh; «*xóa di thư cũ*» là tội phụ; «*tịch-sản*» là tội thêm.

Đó là nói đại lược. Muốn biết rộng, thì ta nên xét riêng cách trừng phạt của Tòa đại hình (tội nặng), của Tòa trọng trị (tội vừa), và của Tòa cảnh sát (tội nhẹ).

Nói về các cách trừng phạt của Tòa đại hình, nên phân biệt tội thường với tội chánh trị.

Tội thường thì có những cách này:

- a/ tội chết;
 - b/ khổ sai chung thân;
 - c/ khổ sai;
 - d/ giam cầm (reclusion).
- Tội chánh trị thì có:
- a/ đầy và giam (déportation dans une enceinte fortifiée);
 - b/ đầy (déportation simple);
 - c/ biệt xứ (bannissement);
 - d/ mất quyền lợi thường dân (dégradation civique);
 - e/ giam (déntion).

Xem như thế thì tội chết và khổ sai là hai tội mà tù chánh trị không khi nào có. Mặc tội thường mà

phải khổ sai chung thân hay khổ sai từ 5 năm đến 20 năm thì cũng phải đầy trong một nhà-pa ở trong một củ lao, như tội chính trị; song tội chánh trị không phải làm công (khổ sai), còn tội thường thì phải làm công, cho nên hình luật đặt chữ déportation riêng cho tội chính trị. Nói về tội chính trị, «*deportation dans une enceinte fortifiée*» và «*deportation*» khác nhau là một bên phải nhốt, một bên thả lỏng trong một củ lao. Chữ reclusion (giam cầm khác chữ détention (giam) là reclusion chỉ từ 5 năm đến 10 năm mà phải làm việc, còn détention thì từ 5 năm đến 20 năm nhưng không phải làm việc. Biệt xứ là một tội chánh trị. Còn «*mất quyền lợi thường dân*» là một tội chánh về việc chính trị, mà lại một tội phụ về tội thường (bị khổ sai tức là mất quyền lợi thường dân).

Trong hình luật P. áp con có một thứ tội đặc biệt gọi là relegation. Relegation cũng như đầy, nhưng đặc biệt là thế này: nếu có hạng người độc ác trộm cướp mãi tội, tuy đã chịu tội xong rồi, nghĩa là đã «*nhà-pa*» đủ hạn rồi, song nhà nước muốn phòng bị về sau, bèn đầy chúng nó sang một củ-lao. Sang đó thì được tự do, nhưng phải ở đó đến chết. Đưa nào có tư bản thì được phép tự lập; bằng không thì nhà nước giúp.

Tòa trọng trị và tòa cảnh sát thì chỉ có các «*phạt giam*»: tòa trọng trị từ 6 ngày đến 5 năm, tòa cảnh sát từ 1 ngày đến 5 ngày.

Ngoài những cách hình phạt ấy, còn có cách phạt tiền. Tòa cảnh sát chỉ phạt tiền từ 1 phât-lăng đến 5 phât-lăng. Trên 10 phât-lăng, chỉ có tòa trọng trị hay tòa đại hình phạt được thôi. (Còn nữa)

B. L.

NỘI-CÁC MỜI CỦA NƯỚC PHÁP

NỘI-CÁC LAVAL ĐÃ THÀNH LẬP

Paris 20 Janvier. - Đảng xã hội cấp tiến không chịu hợp tác với ông Laval vì ông cho rằng nội các của phải có đảng ông Marin mới được.

Cho nên tên Nội các của ông không có ông nào trong đảng xã hội cấp tiến.

Nội các mới như sau này:

Các quan tổng trưởng

Thủ-tướng kiêm Nội-vu: M. Laval
Tư-pháp: M. Léon Bérard
Ngao-giao: M. Briand
Binh-bộ: M. Maginot
Thủy-quân: M. Dumont
Hàng-không: M. Dumesnil
Học-bộ: M. Marie Roussin
Tài chính: M. Flandin
Dụ toan: M. Petri
Công chính: M. Deligne
Lao-dộng: M. Landry

Thượng-mại: M. Rolin
Nông-phổ: M. Tardieu
Thương-thuyền: M. De Chappedelaine
Hưu-bổn: M. Champetier de Ribes
Đền-bào: M. Guernier
Tuần-dịa: M. Haynaud
Vệ sinh: M. Haisot
Cấp-thuở: M. François Perrot
Nội-vu: M. Cathala
Mỹ-thuật: M. Petasche
Nông-phổ: M. Fould
Thương-mại: M. Frey
Công chính và da-tịch: M. Gaston Gérard
Lao-dộng: M. Foulon
Hàng-không: M. Riche
Thủy-quân: M. Dignac
Chu-ên-môn: M. Pomaret
Tư-pháp: M. Orsaud
Thước-dạ: M. Digne

Vậy là trong Nội các mới gồm có: 4 ông nguyên-lão nghị-viên; trong số ấy thì 1 ông về phái độc lập, 2 ông về tá đảng dân chủ xã hội cấp-tiến; 1 ông về đảng liên hiệp cộng-hòa;

25 ông thứ dân nghị-viên; trong số ấy thì 6 ông về phái cộng-hòa tá đảng, 5 ông về phái tá đảng cấp tiến, 4 ông về phái dân chủ xã hội; 3 ông về phái tá đảng xã-hội cấp-tiến, 2 ông về phái cộng-hòa xã hội; 1 ông về phái liên hiệp cộng-hòa dân chủ, 1 ông về phái chúng dân, 2 ông không về phái nào cả.

Phần nhiều các báo đều hoan nghênh tòa Nội-các Laval.

làm như mấy bác nói về bên mình. Mà vì đồng một ngôn ngữ, đồng một tinh thần, nên lắm khi Lạc-nhân nghe nhiều bác nói những cái về bị ai Lạc-nhân cũng phải rơi nước mắt. Như vậy không phải mấy bác nói về bên mình là toàn không tinh nghệ. Nhưng họ vẫn khôn khổ không khác chỉ than thở ăn mạp. Thế thì câu ngạn ngữ kể trên cũng mang cái biến lệ (exception) như muốn ngàn sự khác, mà nghệ tinh cũng nhiều khi chưa đủ ethan vinh mà còn phải chỉ chi... nữa kia.

Lạc-Nhân

TRẢ LỜI CHUNG cho các ngài Cò-dong

Hội đồng thường niên Huỳnh-Thúc-Kháng Công-Ty về ngày 1er Mars 1931 tức ngày 13 tháng giêng ta. Nếu ông Cò-dong nào không đi được thì xin ký giấy uỷ quyền mà gửi cho một vị Cò-dong khác có đi dự hội ngày ấy, mới đúng điều lệ. Còn con cháu, anh em của người Cò-dong mà không có phần hồn trong Công ty, cũng khó thay mặt mà dự hội được, (trừ người nào có giấy thừa kế được hưởng cổ phần ấy mà đã gửi giấy lại cho Công ty thay tên rồi).

Nơi nào không có người Cò-dong đi dự hội, thì các ngài có thể ký giấy uỷ quyền mà gửi cho một người Cò-dong ở Huế. Kiểu giấy uỷ quyền và tờ mời đã gửi riêng cho mỗi người nào có thất lạc, thì viết theo kiểu đã đăng trên báo mà gửi sớm lại cho.

Các ông làm việc đổi chỗ mà không có thơ cho Công ty biết thì thơ từ vẫn gửi theo chỗ ở cũ. Vậy xin ngài nào đổi chỗ mới, nên cho Công ty biết thì tiện hơn.

HUỲNH-THÚC-KHÁNG Công-Ty

HUỲNH-THÚC-KHÁNG CÔNG-TY

Chuyên-trách tập cổ, vốn 30.800.000

Hội sở tại Đường Đông Ba, HUẾ

R. C. TOURANE N° 4

GIẤY MỜI NHÓM ĐẠI-HỘI-ĐỒNG THƯỜNG-NIÊN (1)

Thưa các ngài cò-dong,

Chiều theo khoản 29 trong điều lệ Công-ty, xin mời các ngài cò-dong sáng ngày chúa-nhật 1er MARS 1931, (tức là ngày 13 tháng giêng năm Tân-Vi) đến nhóm Đại-Hội-Đồng thường niên tại địa chỉ trên, tại nhà chóp ảnh TAM-TÂN (Cinéma Tam-Tân) ở đường Paul Bert Huế.

ĐỀ MỤC NGHỊ-SỰ:

- 1-) Duyệt sổ năm 1930.
- 2-) Bầu hai vị đại-hội-đồng kiểm-sát
- 3-) Vấn đề chia lời
- 4-) Việc rút

Nếu ngài nào bận việc không đi được, thì xin ký giấy uỷ-quyền (theo kiểu dưới đây) cho một vị cò-dong khác, thay quyền ngài-nghị trong khi đến dự Đại-Hội-Đồng

Huế, le 20 Janvier 1931

QUẢN-LÝ

HUỲNH-THÚC-KHÁNG

Kiểu GIẤY ỦY-QUYỀN

Tôi tên là
cò-dong Công ty Huỳnh-Thúc-Kháng, làm giấy này để giao quyền cho một vị cò-dong khác là ông
thay mặt tôi quyết nghị các khoản trong kỳ Đại-Hội-Đồng thường niên nhóm ngày 1er Mars 1931 tại Huế.

Ký tên.

1931

HỘI HÀO-HƯNG BỒI CÁCH ĐI ĐƯỜNG LẠI RẤT TIỆN LỢI

Thưa quý ông quí bà, Bản Hội đã mở các chi điểm từ Tourane đến Nhatrang được ba năm nay, trước kia tôi chỉ là tiếp rước bộ hành và bán vé cho các chỗ xe mà thôi. Nay Bản Hội ký contract với xe lửa Saigon để chuyển chở hành khách hàng tư và hàng hóa từ Saigon Tourane khứ hồi, và bán giấy suốt cho hành khách Tourane Saigon khứ hồi phiến quan khách đến ga châu-bực. Kể từ 1er Décembre 1930, chúng tôi đã nhận trách nhiệm cò xe chạy đúng giờ, trong hai ngày theo như thể lệ xe lửa đã định, trừ khi đường sa bị hư hỏng.

Xin lưu ý:

- Xe chỗ nào nhiều và giá rẻ?
- Xe nào đẹp, máy lại tốt?
- Xe nào chauffeur giỏi?
- Xe nào tiếp rước bộ hành rất lịch sự?

XE HÀO-HƯNG

Vậy xin quý ngài chiểu cố giúp cho HÀO HƯNG cho được vững bền cũng là việc thương trường của người An-nam mới học đòi

Hào-Hung

Khi ấy có toàn lính đi tuần nghe có tiếng kêu, chạy đến, thì thấy xác ba người con gái nằm trơ ra đó, còn quần hương đồ đã chạy lên núi mất rồi.

Hiện còn đương dò xét cho ra đứa thủ phạm.

(Tr. B.)

NAM-DINH

Tòa án Nam định xử việc Cộng sản

Vừa rồi mới tháng Janvier tòa N m án Nam định đã họp do M. Bải thiện Cơ chánh án và M. Hoàng hữu Đoa bồi thẩm để xử việc cộng sản Nam định và việc bắt được sáu người ở Ngõ Đông.

Về việc cộng sản, cả thấy có 54 người bị cáo tòa tòa xử như sau này: 10 người khổ sai chung thân

Trần đình Quý, Ngô huy Ngô, Nguyễn Dương, Bùi văn Niêm, Phạm văn Chung, Phan đình Khải, Trần đức Quý, Dương khắc Niêm, Lê mạnh Hiền, Vũ công Phú.

4 người 20 năm khổ sai Nguyễn văn Tiên, Nguyễn văn Ngọc, Phạm Lâm, Vũ duy Hiệu.

6 người 10 năm khổ sai Lê đức Văn, Phùng xuân Mộng Nguyễn sinh Ai, Nguyễn trác Truớc, Lê đình Tiên, Nguyễn thượng Chi.

1 người 4 năm tù Vũ xuân Mai.

1 người 2 năm tù Nguyễn thái Chân.

Về việc bắt được sáu người, tòa xử như sau này:

2 người khổ sai chung thân Nguyễn xuân Lâm, Nguyễn ngọc Tỉnh.

1 người 20 năm khổ sai Trịnh thế Vinh.

Theo Tr. B.)

NAM-KY

Thủ đoạn cộng sản Báo La dépêche có đăng rằng nhằm tới 8 giờ tối bữa 22 Janvier có hai người An-nam tuồng như là người Bắc kỳ, bận áo trang đến con đường Boulevard thuê một chiếc xe nhỏ số C. 5430 của Phạm văn Hải, nói đi tới được. Đi đến cầu Bình-trị-thiên thì chúng bảo người tài xế ngừng lại. Lại có ba người khác lên xe. Xe lại chạy. Lăn này đến Bình-dục, nhằm tới chỗ chỗ hiệu quán thì chúng bảo ngừng xe. Cả thấy đều xuống xe vào trong xóm nói để thăm người bà con đau. Một lát thì thấy cò xe kéo ra mà lần này có một người cầm một con dao còn ba người đều có súng lục. Chúng bèn nói với tên tài xế rằng: « Chúng ta là dân viên cộng sản. Chúng ta cần cái xe của anh để làm việc trả thù cho đồng chí của chúng ta bị cảnh sát bắt. Anh là người An-nam chắc anh sẽ vui lòng giúp việc cho ta. Và khi ta làm xong công việc thì sẽ trả xe cho anh ». Tên tài xế kinh hồn không dám nhận lời và dúi đầu cho mình đi với, thì chúng không cho nên cứ dúi đầu lên tài và người « ách » cọt vào một gốc cây, ấn dúi rồi lên xe mà chạy.

Tên tài xế và người giúp việc vùng mãi một hồi mới tháo giày bước được, liền chạy đến báo sở cảnh sát. Hiện nay chiếc xe kia đã thấy chúng bỏ lại gần Gia đình.

MANDATS CỦA AI??

Bản báo tiếp được 2 cái mandat: série A 002.543 số 163 Phủ-quảng ngày 10 12-30 và série A 000.071 số 084. Hanoi R. P. ngày 27-1-31 mà không có tên người gửi. Vậy ngài nào có mandat trên trả lời cho biết cảm ơn.

B. B.

NHIỀU NGƯỜI BỊ:

PHÒNG - TÍCH

Bình Phòng-Tích dân ông, dân bà sức kém thường hay bị, nhất là từ 25 đến 50 tuổi hay bị lắm. Vì cơ thể yếu, vậy ham tình dục hoặc ăn uống đi ngủ hay làm việc quá sức bệnh: gọi là Phòng-tích. Khi bị bệnh, thấy đầy hơi, tức cổ, tức ngực, cơ thể không mau ăn, ăn thì hay ợ thường đau bụng, đau lưng, chân tay mỏi. Một bị uống 1, 2 lít sữa 4, 5 lít, uống không uống phết, chứng bệnh ấy thấy dễ chữa hoặc khỏi ngay.

Mỗi lít chia hai hộp uống, giá: 0p 40 VÕ-DINH-TÂN, 178 bis, Route Lachtray HAIPHONG.

AN-TỬ Kim-tiền năm 1926 ĐẠI-LÝ TRONG-KY

HUẾ: HIỆU-VĨNH-ƯỞNG, phố Gia Long.

TOURANE: TRÁI-VIÊN phố Musée và NGUYỄN THỊ HUẾ phố Du-buon V.

QUANG-NGAI: NGUYỄN-NGUYỄN-AN, Thợ may, phố Đức và CHẾ-BOANO ở sông và

NHATRANG: MỘNG-LƯƠNG-THU QUÁN Lachtray.

TAM-QUAN: HIỆU-ĐÔNG-CHÂN.

VINH: HIỆU-SINH HUY phố Gare.

DALAT: DINH-VĂN CHÁU Libratie FAIFOO: HOÀNG-BÁC-VINH phố Pont Japonais.

DONG-HOI: LÊ-QUYNH-Commerçant Khắp ba tỉnh có Đại-lý báo cả

HỘI VẠN-QUỐC TIẾT KIEM

Ký số thứ 40, số tại Tổng cuộc ở Saigon ngày 28 tháng Janvier 1931. Cách thức số 2. — Série 1091 được ra. Trong série này có một vé tiết kiệm, số 3743 của ông DU-DUC-Tu liên bằng HongKong Shanghai Bank ở Saigon được hồi lại một ngàn đồng. Cách thức số 3. — Số số lần thứ 7. — Série 695 được ra. Trong série này có một vé phần nửa số 706 của ông Hui-Kim-Trieth ở Bắc-Lieu được hồi lại 500.000.

XĐ trả tiền lời. — Tôi ngày 28 Janvier 1931, hội đã bán được. 476 3/8 vé Số tiền lời sẽ trả tháng này là. \$ 238,20.

Vé 409 được ra. Về này của ông Georges Veron làm bằng Bạc Trung Pháp Ngân-Hàng ở Saigon.

Ký số số gần tới đây thì định ngày 28 Février 1931.

CHÈ-TẠO:

Bàn ghế Thonet, Hoành, Quân thư và liền sơn thép vàng, đủ kiểu lạ.

Maison CỤ-HẢI

ANNAM

QUINHOA

VIỆC THÈ-GIỚI

TRUNG-HOA

Giáo rõ ở Văn nam.

Văn-nam-phố, 27 Janvier. M. Tôn Mông tự và A-mỹ-châu hiện nay còn đương bị bọn giặc cướp phá hại.

Tàu lửa ở Hà-khẩu trong mấy ngày vừa rồi bị cướp hai lần. Tất cả thợ thuyền làm mỏ kẽm đã bị bắt cóc và đem vào núi.

Ngày 26 Janvier người ta cho hay rằng ở vùng Tour-Tai có đến 700 người thợ bị bắt cóc.

Quảng tây với Nam kinh

Thượng-hải, 26 Janvier. — Tướng Quốc tá Hoàng thiếu-Hùng đã tới Thượng-hải để thương lượng cuộc giải hòa của Quảng-tây với chính phủ Nam-kinh.

Hoàng tá tuyền đề bị bắt cóc và đem vào núi. Ngày 26 Janvier người ta cho hay rằng ở vùng Tour-Tai có đến 700 người thợ bị bắt cóc.

Mỗi lít chia hai hộp uống, giá: 0p 40 VÕ-DINH-TÂN, 178 bis, Route Lachtray HAIPHONG.

AN-TỬ Kim-tiền năm 1926 ĐẠI-LÝ TRONG-KY

HUẾ: HIỆU-VĨNH-ƯỞNG, phố Gia Long.

TOURANE: TRÁI-VIÊN phố Musée và NGUYỄN THỊ HUẾ phố Du-buon V.

QUANG-NGAI: NGUYỄN-NGUYỄN-AN, Thợ may, phố Đức và CHẾ-BOANO ở sông và

NHATRANG: MỘNG-LƯƠNG-THU QUÁN Lachtray.

TAM-QUAN: HIỆU-ĐÔNG-CHÂN.

VINH: HIỆU-SINH HUY phố Gare.

DALAT: DINH-VĂN CHÁU Libratie FAIFOO: HOÀNG-BÁC-VINH phố Pont Japonais.

DONG-HOI: LÊ-QUYNH-Commerçant Khắp ba tỉnh có Đại-lý báo cả

HỘI VẠN-QUỐC TIẾT KIEM

Ký số thứ 40, số tại Tổng cuộc ở Saigon ngày 28 tháng Janvier 1931. Cách thức số 2. — Série 1091 được ra. Trong série này có một vé tiết kiệm, số 3743 của ông DU-DUC-Tu liên bằng HongKong Shanghai Bank ở Saigon được hồi lại một ngàn đồng.

Cách thức số 3. — Số số lần thứ 7. — Série 695 được ra. Trong série này có một vé phần nửa số 706 của ông Hui-Kim-Trieth ở Bắc-Lieu được hồi lại 500.000.

XĐ trả tiền lời. — Tôi ngày 28 Janvier 1931, hội đã bán được. 476 3/8 vé Số tiền lời sẽ trả tháng này là. \$ 238,20.

Vé 409 được ra. Về này của ông Georges Veron làm bằng Bạc Trung Pháp Ngân-Hàng ở Saigon.

Ký số số gần tới đây thì định ngày 28 Février 1931.

XĐ trả tiền lời. — Tôi ngày 28 Janvier 1931, hội đã bán được. 476 3/8 vé Số tiền lời sẽ trả tháng này là. \$ 238,20.

Vé 409 được ra. Về này của ông Georges Veron làm bằng Bạc Trung Pháp Ngân-Hàng ở Saigon.

Ký số số gần tới đây thì định ngày 28 Février 1931.

XĐ trả tiền lời. — Tôi ngày 28 Janvier 1931, hội đã bán được. 476 3/8 vé Số tiền lời sẽ trả tháng này là. \$ 238,20.

Vé 409 được ra. Về này của ông Georges Veron làm bằng Bạc Trung Pháp Ngân-Hàng ở Saigon.

Ký số số gần tới đây thì định ngày 28 Février 1931.

XĐ trả tiền lời. — Tôi ngày 28 Janvier 1931, hội đã bán được. 476 3/8 vé Số tiền lời sẽ trả tháng này là. \$ 238,20.

NHẬT-BẢN

Một đám cháy rất to

Thống-kinh, 27 Janvier. — 120 nóc nhà ở Shiba Tamachi đã phát hỏa hôm nay khi không có người.

Một trường đại học riêng cho phụ nữ ở Nhật

Đông-hải, 27 Janvier. — Lần này là đầu tiên Nhật bản mở một trường đại học chuyên môn để riêng cho đàn bà.

Trường đại học này sẽ nhận những người phụ nữ ở các trường chuyên môn khác ra.

ẤN-ĐỘ

Mấy việc xảy ra sau khi ông Cam-dia được 'ha

Bombay, 27 Janvier. — Trong khi ông Cam dia được tha, ở Bombay có làm lễ chào cờ quốc gia để chào trong dịp kỷ niệm ngày Độc lập. Cuộc lễ diễn ra, cảnh binh không can thiệp.

Có tin ở Nilphamari nói rằng hôm thứ bảy trước người Hồi giáo một đám rước, đánh bị thương nhiều người Ấn và cảnh binh. Số Cảnh sát can thiệp, một người Hồi bị giết và đã cho bắt 300 người.

Tại Lahore, bang thủ chủ trương việc mưu sát quan Tổng-tốc Penjale ngày 23 Decembre bị kết án tử hình.

Tại Calcutta, cảnh binh bắt viên xa trưởng đang đầu toa biểu tình kỷ niệm ngày Độc lập.

Calcutta 23 Janvier. — Ông Chandrasekhar, xa trưởng Calcutta phải phạt 6 tháng tù vì có dự mưu đánh biểu tình và mấy buổi hội bị cấm.

Palma, 28 Janvier. — Sau khi mấy viên bảo vệ của cuộc biểu tình kỷ niệm ngày Độc lập đã bị bắt, thì có một vụ người kéo đến đánh lính cảnh sát tại làng Begusarai. Cảnh sát cự lại, giết hết năm người, và làm một người, phải trong trường có 9 người bị cảnh sát bị thương.

Bombay, 28 Janvier. — Khi công chúng tụ hội lại để nghe ông Cam dia diễn thuyết thì có một sự xô đẩy xảy ra: 1 người chết, 30 người bị thương.

Ông Cam dia nói với hãng Reuters rằng chỉ Hội đồng có cấp hành của Quốc gia Hồi giáo là có thể được phong trào phản mệnh (desubversion) thôi.

Ông lại nói quyết rằng Hội đồng không thể bỏ cái quyền làm luật và có thể thay thế những nhà hàng có bán các thứ rượu ngoại quốc.

Một môi lợi to cho các nhà làm ảnh chuyên nghề

Hiệu HƯƠNG-KY có rất nhiều kính, giấy, thuốc ảnh, lại bán họ một giá đặc biệt. Các Ngài buôn bán với Hiệu HƯƠNG-KY được hưởng lợi quyền chẳng khác gì buôn bán với các Hiệu bên Pháp. Nhân dịp này, các bạn đồng nghiệp nên kịp gửi thơ thương lượng.

HƯƠNG-KY cần bách

VĂN-HÓA-LANG

Số 19

Nguyên-văn của Jack London

Giảng-bạ dịch-thuật

Chuyện kể một một

Thoát vòng nguy hiểm

(Tiếp theo)

Bà-ti bị là một lần nữa, không giám trời giáng, và ngồi chỗ đất đó mà trông.

Người khách trai bên kều người đi với mình lại nói:

« Mặt, đến giúp ta ».

Hai người lại bên lại cái xuống trên mình hai con thú đang rón rọc gổ chúng nó ra. Người tên Mặt thì ôm lấy con Bạch-nhà, chờ cho người kia gổ ra là tức thì bồng Bạch-nhà rút ra cho khỏi nguy.

Nhưng cái miệng con chó dữ kia ở gần chỗ, khó lòng cho người

trai trẻ nó gổ ra; Người này dùng đủ cách, một thời phi phèo mà cũng không được. Mỗi khi người đầu lên thì người này lại ngó mấy người đứng chung quanh mà nghĩ: « Bờ vực sanh tử. Những người có hơi giận hơn tôi, dám làm như vậy là phá cái cuộc chơi của chúng. Nhưng mỗi khi người trai kia người giáng đưa mắt trông, thì chúng cũng đều nín thinh.

Lão Mặt lại nói với người kia: « Thưa ông làm như cách này thì chắc không sao gổ hai con thú này ra được, nhưng nó không chịu mau bao nhiêu chắc không chết vội.

— Nhưng rồi nó cũng chết. Anh thấy không? con chó kia cần lần lên đến cổ kia ».

Nói rồi, người trai trẻ kia đánh mạnh vào đầu con Kê-rô-kê, nhưng đầu nó nó cũng không nhúc.

Nghe tiếng người trai trẻ kia bên nói với bọn người đứng nơi:

« Trong đám người kia có ai đến giúp ta được không? »

Nhưng không ai chịu đến giúp, lại có nhiều người nói xàm xi từ nhơn hàng nữa. Người kia bên nói trong cái bực đả đọa ở chỗ thất lạc lấy ra một khẩu súng lục, rồi dùng ống súng lục mà ngắm vào đầu con Kê-rô-kê. Chả con Kê-rô-kê thấy vậy bèn, sặc sặc nói:

« Ông đang làm vậy rằng con chó của tôi.

Người kia cứ việc làm và trả lời:

— Vậy thì ta không sợ rằng, mà ta sẽ bẻ cổ nó.

— Tôi đã nói, đừng bẻ rằng nó mà!

— Chó của mày á? Vậy thì mày hãy lại thế ta mà gổ nó ra.

— Tôi có quen làm như vậy đâu! Việc ấy làm sao được, cái khóa ở cổ tôi gần cũng không mở ra được.

— Vậy thì mày đi tránh ra, đừng đứng đó gổ mày ta ».

Lúc bấy giờ một lần cuối cùng nữa thì cái mõm con Kê-rô-kê phải há. Lão Mặt bèn dục con Bạch-nhà ra, con chó con Kê-rô-kê thì bắt con Kê-rô-kê lại.

Con Bạch-nhà được thoát ra rồi thì cứ nằm mãi không thể đứng dậy được, gượng đứng lên thì lại té xuống. Cặp mắt nó thì đục, mõm thì hở rộng, lưỡi le dài, trông như đã bị người có má sắp chết. Lão Mặt trông nó một hồi rồi nói: Nó đã hết sức rồi. Nhưng nó còn hơi thở.

Lúc bấy giờ Bà-ti đứng dậy đi lại gần.

Người khách trai kia hỏi:

« Mặt, một con chó kết sự tuýt, thật là đáng giá là bao nhiêu? »

Người đàn ông suy nghĩ một hồi lâu rồi nói:

— Ba trăm mỹ kim.

— Vậy thì một con thú gần chết như con này đáng giá bao nhiêu?

— Phần nửa liền.

Người kia xây lại nói với Bà-ti: « Bỏ đi nhanh, mày nghe chưa? ta bắt con thú của mày và ta sẽ

trả cho một trăm năm chục mỹ kim. Vừa nói người kia mở bóp-phoi ra đếm một xấp bạc giấy. Nhưng Bà-ti cứ vòng tay sau lưng không chịu nhận bạc.

— Không, tôi không phải buôn bán gì.

— Được, vậy thì không phải con buôn, nhưng ta đã mua thì mày phải bán. Đây này, bạc này của mày, con thú kia về ta.

— Nhưng tôi có quyền của tôi.

— Có quyền ấy mày đã làm cho mất rồi. Mày có chịu lấy bạc không? hay là đợi cho ta đánh nữa?

— Được, tôi lấy, nhưng tôi không phải thuận tình mà lấy đâu. Con chó là chó của tôi, người nào cũng có quyền này, thế là tôi bị chúng cướp.

— Phải rồi, ai có quyền của này, mà mày không có quyền, vì này là đồ của sinh.

— Được, để khi về đến Đà-sơn, tôi sẽ có pháp luật.

— Nếu mày về Đà-sơn mà còn

hở môi về chuyện này thì coi chừng đó, ta sẽ trực xuất mày ra khỏi đất Đà-sơn. Mày hiểu chưa?

Nói xong người kia lại giúp lão Mặt dắt con Bạch-nhà đi về hướng xe tuýt.

Lúc bấy giờ một phần người đứng xem đi tản, chỉ còn một phần đứng lại. Chả con Kê-rô-kê cũng đi lại gần người này, hỏi:

« Thế nào vậy he?

Một người trả lời:

— Về-cốt đó chờ ai.

— Mày về-cốt là thằng quái nào chứ, tôi có biết nó đâu?

— Về-cốt là một tên kỳ sư các mô khoán với. Nó có thể lực lớn lắm, nó thân thiện với tôi cả quen chức ở Đà-sơn. Vậy tôi khuyên anh nếu muốn ở yên thì đi xa tên khôn hay ra, đừng có lời thôi với nó làm gì.

— Ở chứ sao, tôi cũng đoán nó là một tay lợi hại nên không muốn kinh dịch làm gì.

(Còn nữa)

